

Sygn. akt XI U 114/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 września 2013r.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach

Wydział XI (...)

w składzie:

Przewodniczący **SSO Ewa Wyrwas - Wystrychowska**

Protokolant Patrycja Bortlik

po rozpoznaniu w dniu 19 września 2013r. w Katowicach

sprawy **D. H. (D. H.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

przy udziale zainteresowanej (...) **Spółka Cywilna D. H., J. Z. w B. oraz J. Z.**

o składki

na skutek odwołania **D. H.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 31 października 2012r. Nr (...)

oraz sprawy **J. Z. (J. Z.)**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

przy udziale zainteresowanej (...) **Spółka Cywilna D. H., J. Z. w B. oraz D. H.**

o składki

na skutek odwołania **J. Z.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 31 października 2012r. Nr (...)

1. **oddala odwołania,**

2. **zasądza od D. H. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. kwotę 7.200 zł (siedem tysięcy dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,**

3. **zasądza od J. Z. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. kwotę 7.200 zł (siedem tysięcy dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. Akt XI U 114/11

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31.10.2012 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. orzekł, że odwołująca J. Z. jako współnik spółki cywilnej, działającej pod nazwą (...) D. H., J. Z. odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie ze współnikiem tejże spółki cywilnej (...) za należności z tytułu składek na fundusze obsługiwane przez ZUS, obciążające płatnika składek spółkę cywilną działającą pod nazwą (...) D. H., J. Z. w wysokości : na ubezpieczenia społeczne za okres 06/2008, 02/2009, (...), od 09/2009 do 10/2009, od 01/2010 do 01/2011, od 02/2012 do 08/2012 z tytułu składek w kwocie 385 744,07 zł i z tytułu odsetek w kwocie 87 695 zł, na ubezpieczenie zdrowotne za okres 04/2009,09/2009, od 04/2010 do 08/2010, (...), od 02/2012 do 08/2012 z tytułu składek w kwocie 77 857,34 zł i z tytułu odsetek w kwocie 13 088 zł, na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od 03/2007 do 05/2007, (...), (...), od 05/2010 do 01/2011, od 04/2011 do 08/2011, od 10/2011 do 08/2012 z tytułu składek 36 582,33 zł i z tytułu odsetek w kwocie 7018 zł.

W odwołaniu od tej decyzji J. Z. wносиła o zmianę zaskarżonej decyzji i orzeczenie, że nie jest odpowiedzialna za zaległości płatnika składek (...) D. H., (...) spółka cywilna oraz o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołująca zarzuciła, że wydanie decyzji było przedwczesne, albowiem zaległe należności są sukcesywnie spłacane przez płatnika składek - spółkę cywilną i należy uznać, że dotychczasowe działania podjęte przez ZUS w celu wyegzekwowania zaległych należności są skuteczne. Ponadto, zarzuciła, że wysokość zaległości składkowych została zawyżona i nie zostały uwzględnione dokonane przed wydaniem zaskarżonej decyzji wpłaty współników z dnia 17.10.2012 r. oraz wpłaty dokonane przez współników po wydaniu zaskarżonej decyzji w dniach 14.11.2012 r. i 17.12.2012 r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania i zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych .

Organ rentowy wywoził, jak w zaskarżonej decyzji a ponadto, wskazał, że na gruncie art. 115 ustawy Ordynacja podatkowa i aktualnego orzecznictwa sądów nie ma żadnych przesłanek, których spełnienie skutkuje odpowiedzialnością lub uwolnieniem współnika spółki cywilnej od odpowiedzialności za zaległości składkowe tej spółki , w tym również przesłanki bezskuteczności egzekucji i dlatego zarzut o przedwczesności decyzji jest bezzasadny. Podniósł również , że rozliczenie konta płatnika składek zostało dokonane prawidłowo, zgodnie z obowiązującymi przepisami i zadłużenie na dzień wydania zaskarżonej decyzji zostało pomniejszone o wpłaty współników z dnia 17.10.2012 r. Natomiast rozliczenie dokonane na dzień wydania zaskarżonej decyzji nie ujmuje wpłat dokonanych po dacie wydania i doręczenia stronom zaskarżonej decyzji, albowiem wpłaty te zmniejszyły obecny stan zaległości odwołującej , jednak oceny prawidłowości zaskarżonej decyzji należy dokonać według stanu , który istniał w dacie wydania zaskarżonej decyzji.

Organ rentowy wskazał , że drugą decyzją z tej samej daty orzekł o odpowiedzialności za przedmiotowe zaległości składkowe również drugiego współnika tej spółki (...), która również wniosła odwołanie.

Drugą decyzją z dnia 31.10.2012 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. orzekł, że odwołująca D. H. jako współnik spółki cywilnej, działającej pod nazwą (...) D. H., J. Z. odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie ze współnikiem tejże spółki cywilnej (...) za należności z tytułu składek na fundusze obsługiwane przez ZUS, obciążające płatnika składek spółkę cywilną działającą pod nazwą (...) D. H., J. Z. w wysokości : na ubezpieczenia społeczne za okres 06/2008, 02/2009, (...), od 09/2009 do 10/2009, od 01/2010 do 01/2011, od 02/2012 do 08/2012 z tytułu składek w kwocie 385 744,07 zł i z tytułu odsetek w kwocie 87 695 zł, na ubezpieczenie zdrowotne za okres 04/2009,09/2009, od 04/2010 do 08/2010, (...), od 02/2012 do 08/2012 z tytułu składek w kwocie 77 857,34 zł i z tytułu odsetek w kwocie 13 088 zł, na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od 03/2007 do 05/2007, (...), (...), od 05/2010 do 01/2011, od 04/2011 do 08/2011, od 10/2011 do 08/2012 z tytułu składek 36 582,33 zł i z tytułu odsetek w kwocie 7018 zł.

W odwołaniu od tej decyzji D. H. wносиła o zmianę zaskarżonej decyzji i orzeczenie, że nie jest odpowiedzialna za zaległości płatnika składek (...) D. H., (...) spółka cywilna oraz o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołująca zarzuciła, że wydanie decyzji było przedwczesne, albowiem zaległe należności są sukcesywnie spłacane przez płatnika składek spółkę cywilną i należy uznać, że dotychczasowe działania podjęte przez ZUS w celu wyegzekwowania zaległych należności są skuteczne. Ponadto, zarzuciła, że wysokość zaległości składkowych została zawyżona i nie zostały uwzględnione dokonane przed wydaniem zaskarżonej decyzji wpłaty wspólników z dnia 17.10.2012 r. oraz wpłaty dokonane przez wspólników po wydaniu zaskarżonej decyzji w dniach 14.11.2012 r. i 17.12.2012 r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania i zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych .

Organ rentowy wywodził, jak w zaskarżonej decyzji a ponadto, wskazał, że na gruncie art. 115 ustawy Ordynacja podatkowa i aktualnego orzecznictwa sądów nie ma żadnych przesłanek, których spełnienie skutkuje odpowiedzialnością lub uwolnieniem wspólnika spółki cywilnej od odpowiedzialności za zaległości składkowe tej spółki , w tym również przesłanki bezskuteczności egzekucji i dlatego zarzut o przedwczesności decyzji jest bezzasadny. Podniósł również , że rozliczenie konta płatnika składek zostało dokonane prawidłowo zgodnie z obowiązującymi przepisami i zadłużenie na dzień wydania zaskarżonej decyzji zostało pomniejszone o wpłaty wspólników z dnia 17.10.2012 r. Natomiast rozliczenie dokonane na dzień wydania zaskarżonej decyzji nie ujmuje wpłat dokonanych po dacie wydania i doręczenia stronom zaskarżonej decyzji, albowiem wpłaty te zmniejszyły obecny stan zaległości odwołującej , jednak oceny prawidłowości zaskarżonej decyzji należy dokonać według stanu , który istniał w dacie wydania zaskarżonej decyzji.

Na podstawie art.219 k.p.c Sąd połączył sprawy z obu odwołań do wspólnego rozpoznania, albowiem pozostają ze sobą w związku i wezwał

do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanej (...) spółkę cywilną D. H., J. Z. w B. (v. k. 49 a.s.).

Sąd ustalił, co następuje :

(...) spółka cywilna D. H., J. Z. w B. jako płatnik składek na dzień wydania zaskarżonych decyzji zalegała z zapłatą należności składkowych za okresy i w kwotach podanych w zaskarżonych decyzjach. Ponadto, płatnik zalega również ze składkami na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne FP i FGŚP od lipca 2000 r. a łączne zadłużenie za okres od 07/2000 do 08/2012 wynosi 738 657, 71 zł + odsetki. Ze względu na przedawnienie wydania decyzji o odpowiedzialności osoby trzeciej za okres do (...) zaskarżonymi decyzji organ rentowy objął jedynie okres od grudnia 2006 r.

W okresie powstania powyższych zaległości składkowych, tak jak i obecnie wspólnikami tej spółki cywilnej były odwołujące J. Z. i D. H..

Organ rentowy nie zawarł z płatnikiem składek (...) spółką cywilną D. H., J. Z. w B. umowy o rozłożeniu spłaty zaległości na raty, albowiem nie zostały opłacone zaległe składki w części finansowanej przez ubezpieczonych i nie były regulowane składki bieżące.

Powyższe okoliczności faktyczne były w sprawie bezsporne i zostały ustalone przez Sąd na podstawie akt ZUS w tym stanie rozliczeń na koncie dla płatnika składek, dokumentacji z (...) , w tym rozliczenia zadłużenia płatnika według stanu dokumentacji (...) na dzień 26.10.2012 r., rozliczenia stanu konta płatnika składek na dzień 26.10.2012 r., uwzględniającego wpłaty dokonane 17.10.2012 r., wyliczenia sum zaległości składkowych , objętych zaskarżonymi decyzjami (k. 26-39 a.s.), zeznań odwołującej J. Z. (k. 57 a,s, 00:07:54 nagrania).

Sąd nie dał wiary zeznaniom odwołującej J. Z., że organ rentowy zawarł z płatnikiem składek układ ratalny co do spłaty zaległości składowych, albowiem nie znalazły potwierdzenia w materiale dowodowym zebranym w sprawie.

Sąd zważył, co następuje :

Odwołania nie zasługują na uwzględnienie.

Zgodnie z art.31 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2009 r., Nr 205, poz. 1585 ze zm.) do należności z tytułu składek stosuje się odpowiednio : art. 12, art. 26, art. 29 § 1 i 2, art. 33, art. 33a, art. 33b, art. 51 § 1, art. 55, art. 59 § 1 pkt 1, 3, 4, 8 i 9, art. 60 § 1, art. 61 § 1, art. 62 § 1, 3-5, art. 72 § 1 pkt 1 i 4 i § 2, art. 73 § 1 pkt 1 i 5, art. 77b § 1 i 2, art. 91, art. 93, art. 93a-93c, art. 93e, art. 94, art. 97 § 1, art. 98 § 1 i 2 pkt 1, 2, 5 i 7, art. 100, art. 101, art. 105 § 1 i 2, art. 106 § 1 i 2, art. 107 § 1, 1a, i 2 pkt 2 i 4, art. 108 § 1 i 4, art. 110 § 1, § 2 pkt 2, § 3, art. 111 § 1-4 i 5 pkt 1, art. 112, art. 113, art. 114, art. 115, art. 116, art. 116a, art. 117, art. 118 § 1 i 2 oraz art. 119 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa(t.j. Dz.U. z 2012 r.,poz. 749).

Z mocy art.32 cytowanej ustawy systemowej wszystkie wymienione w art. 31 tej ustawy przepisy Ordynacji podatkowej mają odpowiednie zastosowanie do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i na ubezpieczenie zdrowotne.

Zgodnie zatem z art. 115 Ordynacji podatkowej wspólnik spółki cywilnej odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie ze spółką i z pozostałymi wspólnikami za zaległości składowe spółki cywilnej , wynikające z działalności spółki.

Wynikiem postępowania dowodowego w sprawie jest ustalenie, że obecnymi wspólnikami spółki cywilnej (...)” są odwołujące, tak jak w dacie powstania przedmiotowych zaległości, które na dzień wydania zaskarżonych decyzji stanowiły kwoty określone w tych decyzjach.

Prawidłowo zatem organ rentowy stwierdził, że spełnione zostały obie przesłanki do orzeczenia solidarnej odpowiedzialności odwołujących za zaległości składowe spółki cywilnej wraz z odsetkami za zwłokę .

Spór w rozpoznanej sprawie dotyczy natomiast kwestii, czy orzeczenie o odpowiedzialności wspólnika spółki cywilnej jest uzależnione od wykazania przez organ rentowy bezskuteczności egzekucji prowadzonej wobec samej spółki.

Zgodnie z treścią art. 108 § 4 Ordynacji podatkowej egzekucja zobowiązania wynikającego z decyzji o odpowiedzialności osoby trzeciej może być wszczęta dopiero wówczas, gdy egzekucja z majątku płatnika okazała się w całości lub w części bezskuteczna.

Przeniesienie odpowiedzialności za zaległości składowe spółki cywilnej na jej wspólników w trybie art. 115 Ordynacji podatkowej nie jest zatem uzależnione od wykazania bezskuteczności egzekucji z majątku spółki w całości lub w części, gdyż art. 108 § 4 Ordynacji podatkowej reguluje wyłącznie dopuszczalność prowadzenia egzekucji.

Tym samym , powołany wyżej przepis określa jedynie możliwą datę wszczęcia egzekucji zobowiązania podatkowego wynikającego z decyzji przenoszącej odpowiedzialność na osobę trzecią. Wynika z niego wyłącznie, że egzekucja ta nie może być wszczęta zanim nie okaże się, że bezskuteczna jest egzekucja prowadzona wobec samego płatnika, czyli spółki. Przepis ten w ogóle nie normuje kwestii dotyczącej chwili wydania decyzji przenoszącej odpowiedzialność na osobę trzecią. Nie stoi on na przeszkodzie, ażeby przed ukończeniem postępowania egzekucyjnego przeciwko podatnikowi, wydana została decyzja o odpowiedzialności osób trzecich za ciężące na nim zaległości składowe. Decyzja o odpowiedzialności za składki wspólnika spółki cywilnej może zatem zostać wydana bez względu na skuteczność egzekucji prowadzonej wobec spółki.

Zaznaczyć należy, że z konstrukcji art. 115 § 1 Ordynacji podatkowej wynika, iż odpowiedzialność wspólnika spółki osobowej ma charakter osobisty, solidarny, ale i subsydiarny, ponieważ egzekucja wobec wspólnika będzie mogła być podjęta jedynie w przypadku bezskuteczności (w całości lub w części) postępowania egzekucyjnego prowadzonego wobec spółki. (...) spółki cywilnej, odpowiadający za zaległości składowe Spółki, ma zatem zapewnioną ochronę

prawną przed przedwczesnym skierowaniem egzekucji do jego majątku. Ochrona ta wyrażona została wprost w zakazie określonym w art. 108 § 4 Ordynacji podatkowej.

Z przepisu art. 115 § 1 Ordynacji podatkowej wynika jedynie zasada solidarnej odpowiedzialności wspólnika (byłego wspólnika) m.in. spółki cywilnej oraz samej spółki i pozostałych wspólników. Nie wynika z niego jakiegokolwiek uzależnienie orzeczenia o odpowiedzialności wspólnika od wyniku egzekucji prowadzonej wobec spółki. Z przepisu tego nie można wyprowadzić żadnych wniosków co do przedwczesności orzeczenia w sprawie o odpowiedzialności za zaległości składkowe odwołujących. Takie uzależnienie występuje natomiast przy orzekaniu o odpowiedzialności członków zarządu spółek kapitałowych i spółek kapitałowych w organizacji (art. 116 Ordynacji podatkowej).

A contrario żaden przepis Ordynacji podatkowej nie ustanawia takiego warunku do samego orzekania o odpowiedzialności wspólników (byłych wspólników) spółek osobowych, a jedynie do prowadzenia egzekucji zobowiązania wynikającego z decyzji o odpowiedzialności.

Zarzuty odwołujących w tym zakresie są zatem bezzasadne.

Sądowa kontrola legalności decyzji dotyczy stanu rzeczy istniejącego w chwili wydania tejże decyzji. O nim bowiem organ rentowy orzeka decyzją, której zgodność z prawem pod względem formalnym oraz merytorycznym bada i ocenia sąd. W sprawie z odwołania od decyzji organu rentowego, jej treść wyznacza przedmiot i zakres rozpoznania oraz orzeczenia sądu pracy i ubezpieczeń społecznych.

Zaskarżone w sprawie decyzje określają stan zadłużenia składkowego płatnika składek na dzień wydania tych decyzji. Przedmiotem badania i rozstrzygnięcia Sądu w tej sprawie może być zatem tylko to, czy zaskarżone decyzje właściwie określają zadłużenie na tą datę.

Ewentualne zmiany stanu zadłużenia płatnika powstałe po wydaniu zaskarżonych decyzji na przykład wskutek uregulowania w części zaległości składkowych nie mogą być przedmiotem badania i rozstrzygnięcia Sądu.

Zatem okoliczność, że odwołujące uregulowały po dacie wydania zaskarżonych decyzji część zaległych należności nie ma żadnego znaczenia dla orzekania w tej sprawie.

Z tych przyczyn Sąd w oparciu o wyżej cyt. przepisy oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołania wobec braku podstaw do ich uwzględnienia.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art.98 k.p.c. w związku z § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. Nr 163,poz. 1349 ze zm.), albowiem niniejsza sprawa dotyczyła przeniesienia odpowiedzialności za zaległości składkowe spółki cywilnej na wspólników tej spółki , a nie świadczeń z ubezpieczenia społecznego (v. Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 05.06.2009 r. sygn. I UZP 1/09).

SSO Ewa Wyrwas-Wystrychowska